

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI,
DN. DAN. LVDOLPHI,
LIB. BAR. de DANCKELMANN,
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

Ab. 52. j

I. N. J.
DISPUTATIO XXII.
**SELECTARUM
THESIUM
JURIS CERTI & CON-
TROVERSI**

Ex Tit. J. d. iis per qv. ag. poss. d. Satisd.
& perpet. & temp. Act. iisque Titulis π. C. J.
Theod. βασιλικ. & ✕. respondentibus.

Quam
PRÆSIDE
**JOHANNES CHRISTO-
PHORO Volk /**
J. U. D. & P. Secund.

HEINRICUS APPEL,
Regiomonti Pruff.
RESPONDENS
publicè defendet
IN AUDITORIO MAJORI
A. cl. l. c. LXXXII.

REGIOMONTI,
PRÆLO REUSNERIANO,

IN
DISECTATIO XII
SECTARUM
THESEM
IARIS CERTI & CON-
TROVERSI

Ex Tit. I. d. his per de ag. poss. d. Sauid.
& perper. & temp. A. d. imp. Tullis = C. J.
Theod. Justinian. & Theod. de Tribus

PRÆTOR
JOHANNES CHRISTO-
PHORUS
I. D. & P. Secund.

HEINRICUS APPEL
LESTONDIUS
IN ANDRORIO MAIORI
A. C. 1711

REGIOMONT
FRID. RUSSELIANO

I.

lb. 4. j. Tit. 10. 11. & 12. respondent π. L. 3. T. 3. L. 2. T. 8. C. Just. L. 2. T. 13. & 57. C. Theod. L. 2. T. 12. βασιλ. L. 17. T. 14. Lib. 8. Tit. 2. & Lib. 1. Tit. 38.

II. Continetur in his Titulis 1. modus exercendi Actiones per procuratores t. t. j. d. iis per quos ag. poss. t. t. π. C. Justin. βασιλ. & d. Procuratorib. t. t. Cod. Theod. d. Cognitor. & Procuratorib. 2. Satisfactio t. t. j. & Codicis Justin. d. Satisfact. t. t. π. Qui satisfact. cog. t. t. βασιλ. Qui satisfactare cogantur vel jurato promittant, vel suae promissioni committantur & de jurejurando propter calumniam dando. 3. Tempus legitimum & duratio Actionum quae in heredes transeunt vel non t. t. j. d. perpet. & temp. Act. & quae ad hered. & in hered. transeunt.

I I I. Potest tum per se tum per Procuratorem citatus in judicio comparere l. 2. C. j. d. Proc. Est enim procurare pro alio aliquid curare seu in curam & fidem suscipere suam, ubi praefixum *Pro* aliquid pro alio seu alieno administrari significat, quod tamen non absolute intelligendum est Bachov. in Comm. π. d. Procur. Procurator est qui aliena negotia mandatu Domini administrat l. 1. π. & βασιλ. d. Proc. & defens. quia Procurator mandato constituitur, differt ab *Advocato* qui invitatus aliquando constituitur, munus enim quod gerit publicum est ad quod nisi legitimas alleget excusationes compelli potest l. 7. C. d. postul. l. 1. §. 4 π. eod. l. 1. π. d. mun. & bon. e contrario vero quia Procuratoris munus vile ac privatum est, ex contractu privatorum oriundum coactio sine ulla dubio cessabit. l. 42. §. 2. π. d. ProCur. arg. l. 5. C. d. O. & A. Differt quoque a Negotiorum Gestore l. 6. §. 2. l. 18. π. Mand. nec non a Tutore Curatore & aliis qui vel voluntate constituentis vel publicis Legum auspiciis vel dantis auctoritate pupillorum & minorennium negotia gerunt l. 1 π. d. Testam. Tut. l. 1. π. d. Tut. & Cur. Denique a Defensore in specie dicto l. 46. §. 1. l. 51. cum seqq. l. 61. l. 76. π. d. Proc. quanquam hoc non sit universaliter verum l. 8. pr. l. 14. & seqq. π. d. t. §. 1. j. Per quos ag. poss. Alius Procurator est ratione objecti, vel ad lites l. 43. pr. π. d. Procur. l. 66. §. 2. π. d. Evict. vel ad negotia Wissenb. Disp. 12. §. 7. uter-
A 2 que

que vel generalis vel specialis *l. 60. l. 63. π. d. Procur. l. 9. §. 4. π. d. A. R. D.* Alius Procurator est respectu *finis* in rem suam *Treutl. V. l. d. g. 0. 1. Lit. A.* Procuratio negotiorum extrajudicialium penes feminam esse potest, non etiam procuratio ad lites quamvis velit agere pro liberis *l. alienam 18. l. maritus 21. C. d. Procur.* nisi sit procuratrix in rem suam *id est* mandatas sibi Actiones suo luero exercent *l. 4. C. eod.* ita enim expresse sancitum est *l. 5. C. Theod. d. Cognitor. Procurat. Nullo pacto femina aut amplius quam sibi competit agere aut pro aliis possunt intervenire personis.* Fæminæ in rem suam cognitivam operam suscipere non prohibentur *Paul. lib. 1. Sent. tit. d. Cognit. 2.* veluti si de matrimonio ejus agatur, si subjecti partus arguatur, vel adulterii *l. 1. §. ult. l. 13. π. d. Carbon. Edict. arg. l. un. d. Carb. Edict.* E contrariò pro aliis agere mulier nullo pacto potest, ne quidem pro filio impubere, seu pupillo *l. 18. C. d. Procurat.* quare nec Carboniani Edicti beneficium filio impuberi postulare potest *arg. l. un. d. Carb. Edict. l. 2. π. d. R. 7. Dicta l. 5. C. Th. à Tribonianò omissa videtur, eò quod fæminis interdum causâ cognitâ pro parentibus agere permittitur l. feminas 41. π. d. Proc.* Idemque est de Reo criminis *l. 6. eod.* Sed nec miles administrator alienorum negotiorum esse potest *l. 7. §. 9. C. h. t. idem legis 6. C. Th. d. t. innuunt verba: Nemo militantium fiat susceptor defensorvè causarum nec ad cognitionem alieni jurgii suffragator accedat* ne alienis sese officiis immiscerent, & cinguli sui terrorem objicerent, armis non privatis irretiri debent negotiis ut numero & signo jugiter inhaerentes *Remp. defendant l. 31. C. Locat.* nec quicquam confert etiam si pro parente filius aut pro Uxore maritus miles experiri velit *l. 7. C. eod.* Rectè tamen inoffensa disciplina in rem agit suam *l. 9. π. eod.* Videtur vero etiam in rem suam agere si causam suscipiat legionis aut cohortis cujus ipse membrum est *l. 8. π. d. t.* Neque admittitur decurio qui ne lædatur ejus dignitas & existimatio sub pæna arcetur exilii *l. 34. C. d. Decur.* Nec is qui alienas lites redemit *l. 15. C. h. t.* Ex speciali ratione potentioribus negatur procuratio *l. 1. C. Ne lic. pot.* quoad infamem distinguitur an infamia certa an dubia *Bachov. π. h. t.*

I V. Cum quæritur, an alicui procuratorem habere liceat, videndum erit annon prohibeatur *l. 43. §. 1. π. d. Procur.* licet itaque
 usus

usus Procuratoris Nemini regulariter interdicitur, non tamen dare
permittitur pupillo cum ipse neque suo neque alieno nomine expe-
riri queat *l. 1. C. Qu. leg. pers. stand.* De minore idem erit asseren-
dum *l. 11. C. h. t.* Olim ex strictissima *L. 12. Tabb.* ratione non lice-
bat agere alieno nomine, nisi in causâ populi Tutela atq; Liberta-
tis usque dum hos tesminos æquo angustiores *Lex Hostilia* eò pro-
duceret, ut nomine eorum, qui apud hostes essent aut peregrè Rei-
pub. causa abessent, quive in eorum cuius tutela essent tuti agere
liceret. *Moribus & Consuetudine* tandem receptum est, ut quævis
causæ privatæ & pecuniariæ civiles per procuratorem coram judi-
cio ventilari queant *l. 26. C. d. Procur.* Quicumque Edicto hoc pro-
hibitorio non continentur comparere possunt, dummodo manda-
tum producant ad personam suam legitimandam, nec auditur quis
tanquam alterius procurator nisi habeat mandatum legitime factum
c. 1. d. Procur. Mandatum autem hõc loco intelligimus conven-
tionem inter committentem negotium & promittentem officium
sive operam *§. 12. j. d. Mand.* unde pendet obligatio omnis & pote-
stas Procuratoris. Hinc & mandatum per testes rectè probatur,
licet hoc ipsum multi negent quos allegat *Mascard. d. prob. Vol. 2.*
concl. 1012. & post multas utriusque sententiæ ampliationes & limi-
tationes affirmanti tanquam veriori atque communiori subscribit
Diff. Bachov. in Comm. h. t. c. 4. n. 4 Quemadmodum generalis
locatio non includit exceptos & irregulares casus, ita nec manda-
tum generale in istiusmodi actibus quicquam operatur ne fiat tertio
præjudicium, speciale specialia quædam exposcunt negotia procura-
torium ut sunt processus reassumptio, litis renuntiatio, documen-
torum recognitio, sin res caret omni dubio quempiam mandatum
habere nullum, ne quidem si offerre paratus sit cautionem de rato
admittendus erit, imò licet alias sit persona pro quâ alias est præ-
sumptio gesta illius Dominum haud difficulter rati habiturum, si de
contraria Domini Voluntate constet. Si vero de mandato dubitetur
cautio de rato ante litis contestationem locum habet *Wissenb. Disp. 12.*
§. 14. Post litem contestatam ad eam compelli Nemo potest *l. 49. §.*
3. h. t. Ideo *Impp. Gratianus Valentinianus & Theodosius Pancratio P.*
F. II. in l. 3. C. Th. d. Cognit. & Procur. rescripserunt: *In principio*

questionis persona debet inquiri & utrum ad agendum negotium
Mandato utatur accepto. Quibus rite & solenniter constitutis po-
test esse sententia: Præteritis autem his, nec dici controversia so-
lent, nec potest esse iudicium. Vel ut Symmachus loquitur lib. 10.
ep. 32. In ipso limine quæstionis cum procuratio quam C. F. senior
Martiana mandaverat, invalida diceretur, defensio partis adversæ
negavit stare personam, cujus procurationem superioris gesta iudi-
cii non tenerent: Contra non exactam prius mandati recitationem
agebant; Et mox. Sed quia procuratio legebatur Prætoris alligata
iudicio, hæc præscriptio conquievit. Adeo verò necessarium est
ut Exceptio Procuratoria opponatur atque initiò mandatum exhi-
beatur, ut eò demum exhibitò iudicium dici possit sententiaque sit:
contra non exhibitò eò nec controversia dici debet nec potest esse
iudicium, tumquæ pars litigans tum ipse iudex in cassum laborant,
qui sine ullo mandatò exhibitò iudicium inchoarunt, quod ipsum
quanquam sine sufficienti interpolationis necessitate relatum esse vi-
detur in l. 24. C. Just. d. Proc.

V. Obligatio quæ inter Dominum & Procuratorem consiste-
re solet mandati parit Actionem ultro citroque competentem l. 19.
π. Mand. Finitur à latere Domini renuntiatione tempestivâ re adhuc
integrâ l. 12. §. pen. π. Mand. dum ex causa mandati Procuratori ni-
hil abest, & ante litem contestatam fieri potest vel expresse vel ta-
cite l. 31. §. ult. π. d. t. l. pen. π. d. R. C. nec impeditur pacto de non
revocando jurato imò & post Litis contestationem à Procuratore
non solum Dominus sed & hæredes ejus cæterique successores valide
interdum renuntiare possunt ita tamen ut nisi prætoris præcesserit
cognitio Nemo eorum ab obligatione semel constituta recedere im-
punè possit. Causæ vero sunt ob quas talis renuntiatio locum habet
ætas seu senectus procuratoris. Propter quam ne suis præesse potest
rebus. Captivitas quia tum Servus est & omni caret facultate quâ
alias ad prodeundum in publicum esset habilis l. 19. d. t. Exilium
fraudulosa absentia inimicitæ prægrandes, metus quoque collusio-
nis propter incidentem affinitatem cum parte l. 21. & seq. C. eod.
Confirmat hanc renuntiationem sine causa ante litem Contestatio-
nem & ex causa post L. C. Jus nostrum Prutenicum Provinciale L. 1.

T. 20.

T. 20. §. 12. In quò titulo Procurator & Advocatus synonymicè accipiuntur, licet aliàs quoad expensàs & salaria eodem Jure L. 1. T. 43. A. 2. §. 1. ab invicem distinguantur. Huic Revocationi æquipollet mors Domini l. 26. π. Mand. quod si tamen ejusmodi naturæ sit mandatum, ut nonnisi mortuo mandante expediri queat l. 12. π. d. t. vel procurator de fato Domini non certior factus bonâ fide mandatum executus fuerit, ne justa ignorantia officii causam in ipsius vertat detrimentum non inefficaciter agat l. 26 l. 58. hoc dictò titulò. A latere procuratoris finitur, renunciatione re adhuc integrâ dum Domino copia adhuc tum per se, tum per alium quod in mandatum deductum exequendi superest l. 22. §. ult. π. Mand. Hinc subjicitur mors integrò adhuc mandatò infecuta quia Domini nil interest, hocque adeo verum ut licet hæres ejus cui mandatum id executus fuerit non habeat mand. Actionem l. 27. §. 3. π. mand. Secus vero se res habet mandato non ulterius integro. Mandatum Procuratorium ad litem post litem semel inchoatam morte mandantis non extingui definit, Julianus Imp. his verbis: *Nulla dubitatio est post causam in judicio publicatam utpote Dominum litis Procuratorem effectum, etiam post excessum ejus qui defensionem mandaverat, posse inchoatam litem jurgiumque finire; Quippe cum & Procuratorem posse eum instituere & ad heredes suos posse inchoata transmittere, veteres juris voluerunt conditores l. 1. C. Th. d. t.* quæ definitio ex duobus elicitur argumentis, alterò quidem generali quod videlicet Procurator post litem inchoatam Dominus litis efficiatur, altero vero magis speciali à subalternis speciebus similibusque exemplis nempe quod Procurator quoque post litem inchoatam possit procuratorem instituere & ad heredes suos inchoatam litem transmittere l. 8. §. 3. π. Mand. l. 11. in fin. C. d. ProC. Tribonianus hanc Juliani decisionem rejecit in l. 23. C. J. d. Procurat. & verbo *publicatam* substituit *agitatam* quia proprie publicata in judicio causa est denunciata, post denunciationem quippe litis exordium auspicari olim dicebatur. Verùm quia denunciationses sublatae jam erant, ideo *agitatam* supposuit Tribonianus.

V I. Satisfatio est cautio qua adversarium securum facimus de eò quod petitur l. 1. π. & βασιλικ. *Qui satisf. cog. Satisfacit*
quis

quis judici aut adversario suo cum ei prestat quod desiderat. Olim si in rem agebatur satisdare possessor compellebatur ut si victus esset nec rem ipsam restitueret, nec litis æstimationem potestas esset petitori aut cum eò agendi, aut cum fidejussoribus ejus quæ satisfactio appellatur judicatum solvi; Procurator vero qui in rem agebat satisdare jubebatur: rem ratam Dominum habiturum, Tutius enim est & plus cautionis in satisfactioe quam in Actione *l. 25. π. d. R. 7.* minus habere dicitur qui Actionem habet quàm qui rem habet *l. 204. π. eod.* Si vero in personam agebatur ab Actoris parte eadem obtinebant quæ in Actione quâ in Rem agitur. Ab ejus vero parte cum quò agitur siquidem alieno nomine quis interveniret; omnimodo satisdaret quia metuendum ne judicium fieret elusorium *l. 75. d. Jud.* Quod si proprio nomine aliquis judicium accipiebat in personam judicatum solvi satisdare non cogebatur *§. 1. j. d. Satisd.* Hodie Reus sive in Rem sive in personam conveniatur cautionem præstat quod in judicio usque ad finem litis permanere velit *N. 96. c. 1.* Si præsens est cavet pro suo Procuratore vel judicatum solvere & quod ipse in propriâ personâ eò tempore, quando sententia ferenda est velit in judicio comparere. Cautio conventionalis & legalis fit Fidejussoribus vel pignoribus, hæc enim ipso jure Civili introducta est *l. 21. §. fin. π. d. Const. pec. l. 4. §. 8. junct. l. 2. d. FideiC. Libert.* in illa is qui in Contractibus Fidejussorem dare tenetur dando pignora liberatur *l. 59. in fin. Mand. arg. l. 25. d. R. 7.* Cautio judicialis seu prætoriam ordinariè fit tantum fidejussoribus per pignora vero, per repromissionem nudam aut juratam promissionem extra ordinem *arg. l. 1. §. 9. d. Collat bon. l. ult. §. 3. Qu. leg.* Interponuntur prætoriam cautiones super eò quod interest, indeque pignora non sufficiunt quia quæ qualia deponenda sint sciri nequit eadem, que multis casibus obnoxia tædiolam requirunt custodiam *N. 53. c. 2. & 3. N. 112. c. 2.* Manifesti quoque occurrunt in textu citato *l. 1. π. Εὐ βασιλ. Qui satisd. cog. l. 4. §. 8. d. FideiC. libert. l. item 6. §. ult. Quib. mod. pign. solv.* qui pignoratitiam cautionem contradistingunt satisfactioe id est cautioni fidejussoriae. Nec obstat dictum plus cautionis esse in re, quoniam id non simpliciter sed respectivè verum est, si fortè contingat fidejussores labi facultatibus. A regula

gula tamen in *l. 7. d. prator. stip.* proposita quidam casus excep-
pti fuerunt: veluti cum de conferendo agitur, ubi de quantita-
te facile constare potest sic constat de quantitate legati *l. 1. §.*
9. d. Collat. junct. l. 2. §. 3. Quod Leg. Satisfatio non requi-
rit plures Fidejussores, verum unus locuples sufficit, & in civilibus
& criminalibus quia leges locupletem unum admittunt qui citra
injuriam non potest recusari *l. 2. 3. 4. l. 5. §. 1. π. Ἐ βασιλ. Qu.*
satisf. cog. locuples est qui habet oculos plenos, vel quasi loco
plenus quod divitiarum Veterum in immobilibus & agris ferè consiste-
bant. Præter facultates requiritur & facilitas conveniendi, quæ in
duobus consistit ut sit ejusdem fori *l. 1. π. Si quis in jus voc. non ier.*
& ne sit potentior qui Actionem eludere & evadere possit. Ut
cautio idonea sit quàm maximè etiam personarum considerandæ sunt.
Quædam enim omnino non possunt conveniri ut Servi qui ex causa
fidejussionis nec de peculio obligant Dominum, quædam ut fortè
obligentur, sed perpetuam Exceptionem habent quæ defenduntur
ut mulieres, quædam contra promissionem ferè in integrum resti-
tuuntur ut minores. Hujusmodi personarum recusari possunt, sicut &
aliarum inopes & tenues. Sed quid si admittantur? Interest an per erro-
rem an sponte hoc factum & inter istas personas interest. Nam
siquidem quis admiserit sponte eos qui locupletes quidem non satis
sunt, sed alias sui juris masculi majores &c. sunt, idonei facti in-
telliguntur per admissionem & approbationem *l. 3. in fin. π. d. Fi-*
dej. Quod & obtinet in iis qui suppositi Actioni non sunt aut pri-
vilegium fori habent, imputet etiam sibi qui tales admisit: Quod
si servus aut mulier dati sunt Fidejussores verius videtur nihil actum
etiamsi quis sciens tales promittere passus sit, cum non nisi lusisse pos-
sint videri qui tales Fidejussores aut dederunt aut acceperunt: licet
enim mulier quæ intercessit solvere possit efficaciter tamen ejus per-
sona. per *SC. Vellejanum* ad fidejubendum facta est inhabilis. Sed sane
mirum videatur quod in *l. 3. d. Fidej.* cum muliere & servo conjungi-
tur filius. quem & obligari & conveniri posse constat, forte ideo quia
nulla contra eum est exactio & executio, itaq; creditor scopum suum
consequi non potest & loquitur *d. l. 3. d. casibus* quibus in patrem Actio
de peculio non datur. Si decesserit qui Fidejussorem dederit iudicio fi-
stendi

B

stendi

stendi causa Fidejussor non tenetur, licet judex ignorans exhiberi decreverit; sed etsi post decretum ante diem exhibitionis decesserit, fidejussor non tenetur: si tamen post diem quo exhiberi debuerat decesserit aut Civitatem amiserit tenetur *l. 4. π. Ἐ βασιλ. Qui satisd. cog.* Tenetur enim Fidejussor ad factum exhibendi nec exhiberi decedens potest, & sicut debitor liberatur naturali interitu rei debitæ ante moram: ita & factum quasi interire censetur, cum in eum statum res deducitur ante moram ut amplius præstari non possit. Fidejussor inutiliter datur his qui agere non possunt *l. 1. §. 1. π. Ἐ βασιλ. eod.* Exceptit etiam Prætor personas quasdam ut parentes patronum filium Uxorem nurum &c. à quibus pietatis & conjunctionis intuitu qualemcunque fidejussorem judicio sistendi causa vult accipi *l. 2. §. 2. Qui satisd.* Hodie ait *Wesenb. ad hunc Tit. §. 7. in fin.* cum nec Fidejussores nisi principali excusso conveniantur *Auth. presente C. d. Fidej.* receptum esse etiam pignoribus depositione pecuniæ in judicio caveri posse. Ab hac sententiâ recedit *Trentl. Vol. 1. disp. 5. §. 2. lit. A.* quia excussionis beneficium introduxit *N. 4. c. 1.* quæ lata est anno *Bellisarii Consulatus IV.* Jam vero posteriores *Novelle* adhuc Fidejussores requirunt nempe *N. 53. c. 2. Ἐ 3. §. 2.* lata est post *Consulatum Bellisarii V.* Item Fidejussores exigit *N. 112. c. 2. in princ* adhuc postea promulgata *Anno Imperii Justiniani 15. Pac. 1. concil. leg. 67.* nisi velimus dicere moribus hanc tam scrupulosam satisdandi per Fidejussores necessitatem in desuetudinem abiisse.

V II. Quibusvis honestis Viris remitti solet necessitas satisdandi ideo nonnulli ob dignitatem juratopromittunt *l. ult. C. d. Principibus agentium in reb. l. 12. l. pen. C. d. dign. l. 12. pr. C. d. prox. sacr. scrib. lib. 12. Tiraq. d. Nobil. c. 20 n. 189.* pleriq; vero propter necessitatem ab onere satisfactionis liberantur neq; tamen Fidejussores invenire idoneos possunt. Ne enim per difficultatem inveniendi differantur judicia, & paupertas debitoris obstet agenti, quo minus jus suum mature consequatur, ideo jusjurandum Reis relinquitur, ut illud pro satisfactione præstent *l. fin. Qu. satisd. cog. l. 4. C. d. Usufr.* nec tantum in civilibus sed etiam interdum criminalibus *§. necessarium in Auth. ut null. jud.* Nam cum exigitur cautio talis peti videtur, qualis à Reo præstari potest, ad impossibile nullus obligatur *l. impossibilem d. R. J.*

d. R. 7 & interest actoris ejusmodi cautionem recipi, alioquin ulterius procedi posset. Sunt tamen casus quibus in causâ principali ad juratoriam cautionem Reus non admittitur, ut si de fugâ suspectus sit, tum enim, ut verius cautum esse possit agenti arreſti nexu obstringitur *l. pen. d. pet. hered.* quanquam arreſtum verbale non plus operetur cautione juratoria, reali vero quemvis suspectum in causa etiam civili conſtringi & custodiae mancipari absurdum esse videtur, si tamen arreſtum reale locum habet *l. litibus 8. C. d. Agric. Lib. XI. S. 1. R. l. 2. 4 5.* prius summarie de suspicionis veritate constare debet *l. qui ita §. 1. ad Trebell.* Arrestum jus sistendi dicitur quia quod arreſtatur sistitur in loco & derivatur à gallico *Arreſter*, quod idem est ac retinere, detinere vel gradum sistere, estque remedium juris executivum auctoritate vel publicâ vel privata pro majori Creditoris securitate in personam aut res alicujus impetratum, ad hoc, ne rebus nondum cum Creditoribus compositis dimoveatur loco *arg. l. sed si hac 10. π. d. in jus voc. l. 10. §. 16. π. Qu. in fr. Cred. l. 9. π. d. Serv. export.* Aliud Arrestum est publicum, aliud privatum. Publicum vel Legis vel Magistratus *l. un. C. ut. om. jud. tam civil. quam mil.* Privatum fit à privato Creditore sine auctoritate publica, vel ex conventionem partium *l. 5. l. 7. §. 7. π. d. pact.* vel citra conventionem, quanquam illa citra periculum fugæ vel moræ illicita sit *l. 10. §. 16. π. Que in fr. Cred.* Alia personalis quæ persona capitur, alia realis quæ res detinetur *Gail. lib. 1. d. Arrest. c. 11.* Inter personas sistendi & arreſtandi primum locum habet Creditor cujuscunque generis & qualiscunque is fuerit, vel quacunque de causâ ei debeatur, si videat debitorem facultatibus labi, ipsius enim gratiâ arreſta inventa sunt *Carpz. Const. El. 29. p. 11. def. 27* Deinde cum heres ejusdem potestatis & juris sit ejus defunctus *l. heredem 59. π. d. R. 7.* & nominato Creditore censeatur nominatus ejus heres ita ut censeatur eadem esse persona *N. 48. l. ult. C. d. Impub. & al. subst.* ideo recte utitur hoc jure *Tiraq. in tr. la mort saisit le vif part. 2. declar. 11. n. 4* Præterea ut conjuncta persona sine mandatô agere *l. 3. π. Sol. mat.* ita etiam arreſtum pro conjunctâ personâ impetrare potest. Legatarius quoque quamvis à Jure sistendi excludendus videatur eo quod proprie Creditoris appellatione non

contineatur *l. fin. §. 10. C. d. Jur. delib.* Nihilominus tamen aditā hereditate heredem rectè sistit, siquidem à die hereditatis aditæ, non autem à die mortis intelligitur dominium legati cum effectu in Legatarium transire *l. 68. §. 2. π. d. leg. 1.* Imo quandoque etiam ante aditionem si metuendum ne heres res legatas prodigat *l. 1. π. C. Illi in poss. leg.* Cessionarius cum & is verè & propriè Creditor dicatur *l. qui stipendia 9. C. d. ProCur.* & repræsente primū Creditorem *l. 2. C. d. Donat.* rectè arrestare potest *Rom. Conf. 142.* Fidejussor quando is luit & redimit suā fide aut pecunia obligationem debitoris principalis, fruitur etiam illo beneficio. Nec Creditores soli arrestandi jus habent sed & eorum nomine Procuratores *l. 1. π. d. ProC.* modo speciale mandatum habeant, non solum quia causa arresti est Executiva sed etiam quoniam omnis causa eget speciali mandato, ex quā Dominus in pænam incidere possit *l. 1. §. 2. π. Si qu. judic. non obt.* Eadem est ratio in socio *Dd. ad l. nemo 35. π. Prò Soc.* Consors litis circa Arrestum eodem ferè utitur jure quia pro consorte absente communi in negotio civili tamen post litem legitime contestatam & ordinatam sine mandato agere & excipere potest *l. 2. C. d. Consort. ejusd. lit.* Hospes etiam prò consumptis in diverforio, quia Reip. interest hospitia haberi prò peregrinantibus *l. 1. l. 5. π. Naut. Caup. Stab. Menoch. rem. recup. poss. u. n. 9.* Regulariter Arresto obnoxius est Debitor cum periculum fraudis vel suspicionis subest *l. 10. §. 16. π. Que in fr. Cred.* vel si debitor Executionem passus in bonis nihil amplius habeat, unde reliquum solvatur præter nomina, tunc ad instantiam Creditorum usque ad quantitatem concurrentem pecunia debita arrestatur apud debitorem debitoris denunciando sub pæna, ne solvat id ad quod est obligatus suo Creditori immediato sine judicis ulteriori permissu *l. à divo 15. C. sic quoque 8. π. d. Re jud.* Non licet Arresto implicare milites armis sanguine suo rutilantibus Rempub. defendentes *l. 1. π. d. Testam. mil. nec Legatos l. Sanctum 8. §. Sanctum autem 2. π. d. R. D. l. 2. §. 3. l. 24. §. 1. l. 26. π. d. jud.* Indecorum quoque est Doctores & Advocatos eorumque salaria Arresto ligare arg. *l. Medicos 6. C. d. Profess.* Eximuntur quoque res nullius momenti, instrumenta ad agrorum culturam pertinentia item cadaver. Apud Gen-
tiles

tiles impium habebatur viso cadavere insepulto non injecisse pulve-
rem. Inhumanum enim & ignominiosum imo ab omni humani-
tate verecundia alienum est si sepultura maxime favorabilis im-
pediatur *l. 27. π. d. Condit. Inst.* Ad hæc nec debitor moribundus vel
mortui familia intra tempus novem dierum lucrui destinatum est
molestanda *N. 115. c. 5. Auth. sed. neque. C. d. Sepulchr. viol.* Magi-
stratus non omnibus indistinctè Arrestum concedere debet, sed præ-
viâ summarîâ inquisitione *Gail. in tr. d. Pign. c. 1. n. 6. 11. & 12.* Nec
sufficit Arrestum legitimis mediis esse petitum, impositum denun-
ciatum & protocollo insertum, sed necessarium est præterea ut
Creditor per intervalla singula, vel de unâ quaternâ in aliam illud
prosequatur, quæ & alia requisita habent *Constit. Elect. 29. p. 1. in
pr. Churf. S. N. G. O. tit. 51. P. I. R. L. 1. T. 51.*

VIII. Sux promissioni committuntur qui res immobiles
in territorio ubi litigatur possident *l. sciendum 15. π. Qui satisd.*
nam cum pro prædiis prædia sufficiant, quorum in possessionem
mittatur Actor, si Reus vocationem in jus aspernaretur *l. heres ab-
sens §. 1 π. d. judic. t. t. d. bon. auth. jud.* meritò alia cautio ab his
non est requirenda in civilibus sed sufficit nuda de sistendo promissio
interposita scil. stipulatione *§. si scriptum j. d. inut. stipul.* Hodie
qui neque immobilia habent neque Fidejussores dare possunt jura-
toriæ cautioni relinqvuntur. Hujus autem jurisjurandi ex mori-
bus nostris duo sunt capita: Primum ut litigator juret se Fidejusso-
res invenire idoneos quamvis summa diligentia adhibitâ nequivis-
se? deinde, de quibus cavendum erat ut ea sanctè se facturum re-
promittat *Chilian. in pract. c. 36.* Quod apud Sax. propter anceps
perjurium ita temperatum est ut tantum juretur de credulitate. Ju-
re nostro Provinciali tenetur quis jurare de impossibilitate *P. I. R.
L. 1. T. 27. §. 3.* Litem ipsam respicit cautio judicatum solvi, quæ non
Procuratorem Rei sed Actorem respicit ut ex eâ judicatum conse-
quatur, cum præsertim quo casu cum mandato intervenit nullum
sit periculum procuratoris, siquidem in eum Actio judicati denega-
tur *l. 4. π. d. Re jud.* Sunt & aliæ quædam cautiones quæ occasione
judicii præstari solent, sic judex olim in singulis causis juramento
cavere solebat, sed hæc cautio quoad hanc tractationem improprie
B 3 dicitur

dicitur. Sic cautio securitatis sive salvi conductus quæ datur à Magi-
stratu illi qui ob delictum vel aliam causam in iudicio comparere non
audet, non tamen is qui saluum conductum petit sceleri suo patro-
cinium quærit, sed propter metum injuriæ & contra hunc præfidi-
um petere videtur urget enim suam innocentiam quia alias sese ad
comparendum minimè offerret & solummodo vel locum vel judi-
cem suspectum arguere videtur: ut adeo salvo conductu concesso
nonnisi via facti & violentia exclusa intelligatur. Quod si igitur
via juris contra eum procedatur ipsiq; justitia administretur, nil
quod conqueratur habere potest, concedens enim timiditati & su-
spicioni consulere non vero quasi impunitatem delicti concedere
voluit. Huc refertur cautio de non offendendo quæ quadrifariam ac-
cipitur 1. quæ datur à re rei *t. t. damni inf.* 2. quæ à re personæ *l. qui
bona § quidam eod.* 3. quæ à persona rei ut si quis metuat ne al-
ter possessionem suæ rei violenter invadat *l. Si super possessione C. d.
Transf.* 4. quando persona personæ cavet, in quâ requiruntur α . ut
quis metuat injustam & violentam offensionem β . ut alter exequi so-
leat minas γ . postuletur hæc cautio *Hahn. in obs. ad Wesf. ad d. tit.
Qui satisd. cog. n. 2.*

I X. Actor tenetur Actionem instituere intra legitimum tem-
pus quod unicuique Actioni præfinitum est. Nam post aliud tem-
pus actiones etiam ipsò jure sublatas esse, & quidem adeò, ut nec
firma naturalis obligatio maneat residua quod colligitur *ex l. 3. § 4. C.
d. præscript. 30. ann.* Separandæ vero hic sunt Actiones civiles à præ-
toriiis quæ divisio desumitur ex distinctione juris quod aliquando
in *civile & prætorium* dividitur §. 3. § 7. *j. d. J. N. G. & C.* Civile con-
tinet sub se *quinque partes* sive species videl. Leges unde *Actio F. E.*
Actio de pauperie quadrupedis, actio de pastu pecoris &c. Plebisci-
rum unde *Actio L. Aquiliæ de damnò datò SCTum* ex quo petitio
hereditatis ex *S. C. Orphiciano & Tertyll. Constitutiones Princi-*
pum ex quibus omnes fere Actiones quæ dicuntur *Condictio-*
nes ex Lege, Condictio ex L. Diffamari C. d. Ingen. man. in
causa diffamationis. *Condictio D. Pii* quæ datur arrogato sine
causa præterito, vel exheredato pro quarta bonorum arrogatoris.
Condictio ex L. Si constiterit C. F. R. quæ datur tunc cum quis post
litem

litē contestatā occupavit aliquid de alieno & *Responsa prudentum Prætorium* vero continet tantum Prætorum seu Magistratum *Edicta*, unde descendunt Actiones quæ in §. 3. & seqq. d. *Act.* proponuntur videlicet Actio publiciana Serviana &c. Civiles Actiones ante *Imp Theodosium* erant perpetuæ *pr. j. d. perpet & temp.* Ex constitutione vel *Theodosii in l. 3. & seq. C. d. præscr. 30. ann.* Actionibus tam realibus quam personalibus tempus 30. annorum est præstitutum ita ut regulariter nullæ Actiones ultra illud protendantur tempus. Attamen & illæ ipsæ Actiones tricennales dicuntur perpetuæ comparative respectu temporalium anni biennii triennii quadriennii quinquennii 10. retro annorum. *Eustath. liber τῆς ἑξοντῆς καὶ ἑξήντης* qui inter opera à *Cujacio* hac de re græco refertur. In Jure autem Græco Rom. à *Frehero* edito reperitur hic liber *tom. 2. in fin.* nec non in ratione prætoriarum; quia causa lex civilis erat perpetua Ergo & Actiones ex Legibus proficiscentes. Actiones prætoriae quæ ex propria prætoris Jctione descendunt plerumq; intra annum tantum vivebant, hoc est tantum annales erant, quia Edicto Prætoris finem afferebant *Calendæ Januariæ Cicero Verr. 3.* etiam tum necessario expirabant Actiones ex illo Edicto descendentes, ita quidem, ut subinde neque ultra per paucos dies viverent, si nempe paulo ante *Calendas Januarias* competere alicui capissent. Qualis causalis effectus. Sed Magistratus Prætoris fuit annuus. Ergo etiam ejus *Edicta*, & Actiones ex edictis descendentes fuerunt tantum annuæ. Sed hoc procedit in Actionibus ex propria prætoris Jctione descendentibus, non vero in iis, quos jam ante constitutas in suis Edictis tantum proposuit uti est Actio Commodati *l. 1. π. Com.* Actio depositi *l. 1. §. 1. π. deposit.* Sunt tamen & Actiones prætoriae quæ in perpetuum dantur nempe Actiones rei persecutoriae, & quæ juris civilis rigorem non emendant, exemplum est in bonorum possessoria petitione hereditatis, & in fideicommissoria petitione hereditatis. Prætoriae quoque pænales utili tantum anno durant, hinc tamen excipitur furti manifesti Actio, rationem subjungit *Bachov. in j. Comm. ad pr. tituli Vi bon. rapt.*

X. Ex Contractibus Actiones procul dubio heredibus & in heredes competunt, licet sit pænalis ex stipulatione pænali Actio, quæ

quæ stipulatio solet subjici obligationibus de faciendo §. ult. j. d. V.
O. quæ pæna fungitur vice ejus quod interest, itaqve persecutoria,
rei hæc Actio & ex conventionem descendens in heredes omnimodo
datur, sicut & reliquæ ejus generis; adeo ut idem obtineat etiam si
defunctus dolum commiserit, nihilominus in solidum hæc Actiones
in heredes dantur *l. hoc jure j. 152. l. ad ea 157. in fin. d. R. J. l. ex deposti-
ti 12. l. ex contractibus 49. d. O. §. A. l. 7. §. 1. Deposit. nec obstant §. 1. j.
d. perpet § temp. verba: Aliquando tamen etiam ex Contractu A-
ctio in heredem non competit, veluti cum testator dolose versatus
est, & ad heredem ejus nihil ex dolo pervenit. Theophilus e.g. al-
legat Actionem Depositi quam si dolo defuncti res deposita perie-
rit, negat dari in heredem. Sed hoc contrariatur *l. 7. §. 1. depositam l.
ex depositi 12. π. d. O. §. A. Hottomannus* restringit hoc exemplum
ad depositum miserabile ex quò in depositarium quidem ipsum in-
duplum, sed in simplum tantum in heredem datur Actio. Sed hæc
restrictio non excusat *Theophilum* loquentem nominatim de re quæ
dolo Depositarii periit: nec locum habere potest *hæc restrictio*, vel
quia simplum utique solidum est, & alterum simplum pæ-
na & extra solidum est: vel quoniam non simpliciter hæc Actio est
in duplum sed ex accidenti & contra inficiantem *Cujacius lib. 13. o.
c. 39.* tentat primùm postea verissimum esse affirmat *lib. 21. c. 2* he-
redem ob dolum defuncti in Contractu admissum non aliter teneri
in solidum, quàm ubi aliquid ad defunctum vel heredem ejus per-
venit ex eò dolò *l. 1. C. d. hered.* Sed *hæc Lex 1.* minimè agit de dolo
vel dolo proximâ lata culpa sed de culpa non lata *i. est* levi culpa ob
quam heres conveniri nequit *l. 4. D. d. mag. conv.* Illud etiam quod in
fine additur *nisi quod lucrum ex damnò pupilli captatum sit* ad ean-
dem culpam levem referri necessarium est, ex quâ scil. heres conve-
niri potest, cum quid lucri ex eâ percepit aut ad alium gratia trans-
tulit *Ant. Matth. ad d. §. j. in not. § Bacch. in Comm. j.* At *Mynsing
n. 11.* intelligit de Actione de dolò quæ nascitur occasione Contra-
ctus quia nulla est Actio ex contractu cui dolus causam. Plures o-
piniones hac de controversiâ recenset *Manz. ad. §. 1. j. d. perpet. §
tempor. Act. n. 8.**

Kc 3004

ULB Halle

3

003 757 714

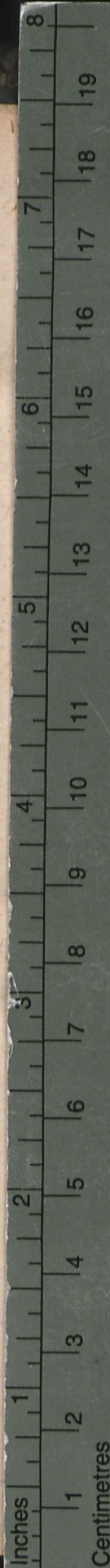

Bitte nach Ausleihe an
Frau Richter. 1
Sammelbd. ? oder
Inhaltliche Werte ?

von 125

B.I.G.

Black, 3/Color, White, Magenta, Red, Yellow, Green, Cyan, Blue

Farbkarte #13

22

N. J.
 ATIO XXII.
 CTARUM
 ESIIUM
 RTI & CON-
 VERSI
 qv. ag. pofs. d. Satisd.
 Act. iisque Titulis π. C. J,
 & ꝛ. respondentibus.
Quam
 ÆSIDE
 E CHRISTO.
 R O *Bolk* /
 & P. Secund.
 US APPEL,
 monti Pruff.
 ONDENS
 cè defendet
 ORIO MAJORI
 lbc. LXXXII.
 O MONTI,
 EUSNERIANO.

